

Personlighet, beteende och signalering hos abborren (*Perca fluviatilis*)

Jasmine Stavenow

Djurs beteenden har länge fascinerat människan. Man vet nu att många djur som man tidigare förutsatt inte kunde känna känslor eller inneha personlighet, kan visa en uppsjö av olika beteenden och temperament. För många är det en självklarhet att exempelvis ens katt eller hund har personlighetsdrag. Mindre instinktivt är det kanske att veta om en fisk kan ha en personlighet.

Jag har i mitt projekt kommit fram till att abborrar har personligheter. Och väldigt olika sådana dessutom. Jag har även kommit fram till att de ändrar färg på både kropp och ränder beroende på vilka situationer de utsätts för.

Abborrarna i mitt projekt var från två olika insamlingsplatser, Östersjön och Biotest-sjön vid Forsmarks kärnkraftverk. Genom att observera varje individs position i akvariet och skiftningar i färgsättning på kropp och ränder vid olika situationer studerades varje individs personlighet och signalering vid stress och hunger. Situationerna abborrarna utsattes för var exempelvis tillsats av gädd-vatten (dvs vatten med doft av naturlig predator), temperaturförändringar, hantering, hunger och mättnad. De två personlighetsdragen som testades var de olika graderna av mod och nyfikenhet.

Genom experimenten kom jag fram till att abborrarnas personlighet skiljer sig mycket åt. Somliga är så gott som alltid modiga, andra väldigt skygga. Att vara nyfiken och modig var ofta länkat hos fiskarna, men inte alltid. De modiga fiskarna hade lättare att återhämta sig från de experimenten som orsakade stress, såsom gäddvattnet. De modiga fiskarna uppvisade oftare en ljusare färg, både på kropp och ränder, än de skygga. De skygga fiskarna uppvisade mörkare färgteckning oftare än ljus. Anledningar till detta kan tänkas vara att de modiga och nyfikna fiskarna spenderar mer tid i det öppna vattnet, där en ljusare färg ger dem bättre kamouflage, medan en mörkare färg ger de skygga bättre kamouflage när de gömmer sig på botten eller kring olika objekt.

Mitt projekt har bidragit med att utveckla den kunskap man har om fiskars, i synnerhet abborrens, beteende och signalering. Förhoppningsvis kan resultaten användas för att dra slutsatser och lärdomar för framtida forskningsprojekt inom beteendekologi. Ju mer vi lär oss om varje enskild arts beteende och signalering, desto lättare blir det att förstå samverkan mellan arter och ekologin som helhet. För det är nog så att först när de minsta beståndsdelarna är tydliga som helhetens pussel kan förstås.

Examensarbete i biologi 15hp till kandidatexamen, Uppsala universitet, 2014

Institutionen för biologisk grundutbildning och Institutionen för ekologi och genetik/zooekologi

Handledare: Fredrik Sundström